

U s n e s e n í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudkyň JUDr. Dalily Marečkové a Mgr. Jitky Zavřelové, v právní věci navrhovatele **R. B.**, bytem , proti odpůrci: **1. Obecnímu úřadu K.**, se sídlem , **2. J. S.**, bytem , **3. P. E. P.**, bytem , **4. V. Š.**, bytem , **5. S. K.**, bytem , **6. M. Š.**, bytem , **7. K. H.**, bytem , **8. M. M.**, bytem a **9. J. K.**, , o návrhu na neplatnost volby kandidáta

t a k t o :

- I. Zvoleným kandidátem do Obecního zastupitelstva obce K. je M. Š..**
- II. Okrsková volební komise ve volebním okrsku v obci K. o p r a v í zápis o průběhu a výsledku hlasování do Obecního zastupitelstva obce K. tak, že počet platných hlasů pro všechny volební strany bude 196, pro volební stranu č. 6 R. B., nezávislý kandidát a pro první čtyři kandidáty volební strany č. 3 Občané obce pro prosperující K. započte po 1 hlasu a opraví nový počet platných hlasů pro kandidáty těchto volebních stran.**
- III. Český statistický úřad po opravě výsledků voleb okrskovou volební komisí o p r a v í zápis o výsledcích voleb v souladu s touto opravou a v souladu s výsledkem losování, které proběhlo dne 12. 11. 2010.**
- IV. Registrační úřad vyhlásí opravené výsledky voleb podle bodu III. výroku uveřejněním zápisu o výsledku voleb na úřední desce.**
- V. Státní volební komise v y h l á s í a u v e ř e j n í opravené celkové výsledky voleb do Obecního zastupitelstva obce K. po opravách zápisů provedených podle výroku pod bodem II. a III.**
- VI. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel se podáním, doručeným dne 27. 10. 2010 věcně a místně příslušnému Krajskému soudu v Praze (dále jen „soud“), které učinil v zákonné desetidenní lhůtě stanovené v § 60 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“) ve spojení s § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá neplatnosti vyhlášení výsledků voleb do obecního zastupitelstva v obci K. konaných ve dnech 15. a 16. října 2010. V návrhu uvádí, že jako kandidát ve volbách do obecního zastupitelstva v obci K. nebyl zvolen o pouhý jeden hlas. Při povolebním rozhovoru s členem volební komise p. K. obdržel informaci o vyřazení třech volebních lístků pro neplatnost. Na základě popisu a zdůvodnění, proč byly lístky vyřazeny, nabyl pochybnost o oprávněnosti vyřazení dvou hlasovacích lístků pro neplatnost. Následně věc konzultoval s pracovníkem Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) a obdržel odpověď potvrzující jeho domněnku, že lístky měly být započteny jako platné. Pokud tedy člen volební komise popsal údajnou chybu přesně, je přesvědčen, že byly vyřazeny ze součtu volebních hlasů neplatně. Návrhem se tedy domáhá

přepočtu všech hlasovacích lístků (platných i neplatných) v obci K., neboť je důvodné podezření, že zařazení platných hlasovacích lístků mezi neplatné změnilo pořadí zvolených kandidátů do obecního zastupitelstva. Navrhovatel učinil přílohou návrhu jednak pravděpodobné schéma vyřazených hlasovacích lístků a vyjádření pracovníka Českého statistického úřadu.

Dne 2. 11. 2010 bylo soudu doručeno písemné stanovisko člena okrskové volební komise J. K.. Jmenovaný potvrdil, že dne 17. 10. 2010 informoval navrhovatele a p. Š. o počtu hlasovacích lístků vyřazených pro neplatnost a popsal důvod neplatnosti. Jeden hlasovací lístek byl vyřazen proto, že nebyl vyplněn (byl prázdný), druhý měl zaškrtnuto pět nezávislých kandidátů a Volební sdružení pro prosperující K.. U třetího si již nebyl jist důvodem vyřazení, ale připouští totožnost křížkování jako u druhého neplatného lístku. Nepamatoval si již jen zakřížkovaná jména samostatných kandidátů. Žádná konkrétní jména proto nezazněla. Na to mu navrhovatel řekl, že se domnívá, že druhý neplatný hlasovací lístek měl být započítán jako platný a že je velmi pravděpodobné, že by případný hlas pro jeho osobu mohl změnit celý volební výsledek. Chtěl dále vědět, co se stalo s neplatnými lístky. Sdělil mu, že se s předsedkyní volební komise dohodli, že budou odevzdány s ostatními na Městský úřad M., což snad předsedkyně volební komise učinila, protože je odvážela na uvedený úřad.

Starosta obce se k návrhu vyjádřil za odpůrce v tom smyslu, že se voleb zúčastnil pouze jako občan vhozením svého hlasu do urny ve volební místnosti za přítomnosti volební komise a dále otevřel a uzavřel volební místnost za přítomnosti volební komise po skončení voleb a celého sčítání hlasů. Po skončení sčítání se od předsedkyně volební komise dověděl, že v obci volili 42 občané a 3 volební lístky vyřadila komise jako neplatné. Údajně jeden proto, že byl prázdný a na dvou bylo zaškrtnuto moc hlasů.

Přípisem ze dne 4. 11. 2010 vyzval soud všechny zvolené kandidáty a náhradníky k zaujetí stanoviska k podanému návrhu.

Vyjma M. Š., zaslali své písemné stanovisko všichni zvolení kandidáti a náhradníci.

J. S. (úřadující starosta obce) a zvolený zastupitel ve svém stanovisku navázal na předchozí vyjádření k návrhu za odpůrce č. 1. Doplnil, že neví, zda má navrhovatel pravdu, a zda by výsledek po přepočtení výsledků voleb byl jiný. Musí ale upozornit na to, že pokud nebude v obci K. v co nejkratší době funkční a pravomocné zastupitelstvo, nedostane obec schválenou finanční dotaci ve výši 3,650.000,- Kč na rekonstrukci veřejného osvětlení z programu FROM, Krajský úřad Středočeského kraje (dále jen KÚ Sčk“), protože nebude možné podepsat do konce roku 2010 smlouvu o poskytnutí dotace, jejíž podepsání je vázáno dalším schvalováním zastupitelů (schválení výsledků výběrové komise pro veřejnou zakázku, schvalování některých zadání pro stavební povolení atd.). Tuto informaci mu potvrdili dne 5. 11. 2010 auditoři provádějící audit obce a telefonicky téhož dne také pracovnice KÚ Sčk, protože shodou okolností přišla dne 5. 11. 2010 do datové schránky Obecního úřadu K. písemnost, která vyzývá k neprodlenému uzavření smlouvy o dotaci. Pokud nebude obec moci podepsat smlouvu o dotaci tak, aby finanční prostředky byly na účet obce převedeny v tomto roce, dotace nebude poukázána, protože tyto prostředky není možné převést do rozpočtu KÚ Sčk na rok 2011. Nemůže se smířit s tím, že by takovýto veřejně prospěšný skutek mohl být zničen možná i úmyslem jednotlivce pro jeho osobní zájmy. Po dobu tří let žádal o poskytnutí dotace. Povedlo se to až v letošním roce, a to ve výši, kterou z dotací obec nedostala dohromady za celou novodobou historii od roku 1989. Připravil o tyto peníze „vesničku s 51 obyvateli“ považuje za neodpustitelnou a nenapravitelnou chybu. Navrhuje proto přepočítat výsledky voleb v co nejkratší době, aby bylo možné ustanovit v obci K. orgány správy obce podle platných volebních

výsledků. I když se může stát, že výsledky voleb mohou být pro občany obce (třeba ne všechny) po přepočítání nepříznivé, finance jsou také důležité.

Zbylí zvolení zastupitelé P. E. P., S. K. a V. Š. shodně uvedli, že souhlasí s přepočítáním volebních hlasovacích lístků. S. K. za předpokladu, že došlo k chybnému vyřazení platného hlasovacího lístku. V. Š. proto, aby se předešlo konání nových voleb, protože jen tak se podaří splnit vše k zajištění potřebné dokumentace pro dotaci, o kterou starosta obce tolik bojoval.

Shodné stanovisko, tj. došlo-li k chybě, provést přepočítání hlasovacích lístků, zaujaly také náhradnice M. M. a J.K..Současně taktéž shodně uvedly, že členy volební komise znají jako spolehlivé a poctivé občany. O zástupci KSČM nic nevědí. Také ony poukázaly na hrozící problémy ohledně dotace a na zdlouhavost a finanční náročnost případného konání nových voleb. K.H.vyjádřil přesvědčení (na základě předchozích voleb a zkušeností) o pečlivém, zodpovědném a poctivém plnění funkce členy volební komise. Ani on p. K.osobně nezná. Za předpokladu, že nenastal stav, kdy by bylo nutné volby opakovat, což by mělo fatální dopad na hospodaření obce, např. přidělení dotace, navrhl zamítnutí návrhu.

Z volební dokumentace, zejména ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování, sepsaného a podepsaného všemi členy okrskové volební komise dne 16. 10. 2010 v 18.00 hodin, vyplynulo, že v předmětném volebním okrsku kandidovalo celkem devět volebních stran. Pro věc je podstatné, že navrhovatel kandidoval jako nezávislý kandidát pod vylosovaným č. 6, M. Š., rovněž jako nezávislý kandidát, pod vylosovaným č. 8 a volební strana Občané obce za prosperující K. pod vylosovaným č. 3. Do výpisu ze seznamu voličů a jeho dodatku bylo zapsáno celkem 48 občanů, vydány byly 42 úřední obálky a též počet úředních obálek byl odevzdán. Volební strana č. 6 obdržela 21 hlas a volební strana č. 8 celkem 22 hlasy. Ze zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce K. vyhotoveného dne 16. 10. 2010 v 18.23 hodin, vyplynulo, že do zastupitelstva obce byli za volební stranu č. 3 Občané obce pro prosperující K. zvoleni J. S., P. E. P. a V. Š., za volební stranu č. 5 nezávislá kandidátka S. K. a za volební stranu č. 8 nezávislý kandidát M. Š..

S ohledem na tvrzení navrhovatele a pochybnosti soudu byl vyzván ČSÚ přípisem ze dne 4. 11. 2010 k posouzení vyřazených hlasovacích lístků a v závislosti na výsledku posouzení o přepočítání výsledků hlasování. Soud nepožadoval přepočet platných hlasovacích lístků, protože navrhovatel ve vztahu k nim nic konkrétního nenamítal, a ani soud takovou potřebu neshledal.

Ze stanoviska ČSÚ, doručeného soudu dne 9. 11. 2010, s jehož obsahem se soud ztotožnil, vyplývá, že hlasovací lístek, na kterém byl označen jeden nezávislý kandidát za volební stranu č. 6 a volební strana č. 3 a její čtyři kandidáti, je platný, protože v tomto případě se k označení kandidátů volební strany č. 3 nepřihlíží. Tím, že je tento hlasovací lístek platný, obdrželi vždy po jednom hlasu nezávislý kandidát R. B. (navrhovatel) a první čtyři kandidáti strany č. 3. Uvedené hlasy je třeba připočítat k výsledkům hlasování. Při zjišťování výsledků voleb podle opraveného počtu hlasů bylo vypočteno, že do skrutinia postoupily všechny volební strany, kromě strany s vylosovaným č. 2. Dále byly vypočteny podíly pro postupující strany a seřazeny podle velikosti. První dva podíly (a tudíž i mandáty) náleží volební straně č. 3, třetí podíl volební straně č. 5 a čtvrtý opět volební straně č. 3. Při dalším řazení podílů bylo zjištěno, že pátý největší podíl (22,00) dosáhli shodně kandidáti B. (vylosované č. 6) a Š. (vylosované č. 8), kteří získali též stejný počet hlasů (22). Volební zákon ukládá, aby se při rovnosti podílů v případě, že počet hlasů pro kandidátní listinu je též shodný, rozhodlo losem (§ 45 odst. 2). Je tedy nutné o zisku pátého mandátu losovat.

Navrhovatel se domáhal neplatnosti výsledků voleb. Soud posoudil návrh podle jeho obsahu a vzhledem k provedenímu dokazování a konstatovaným skutkovým zjištěním jako návrh na neplatnost volby kandidáta. Uvedená volební vada, kdy okrsková volební komise nesprávně označila za neplatný jeden hlasovací lístek, čímž došlo k nesprávnému stanovení počtu platných hlasů pro všechny volební strany a nesprávnému stanovení počtu hlasů pro volební stranu č. 6 a pro volební stranu č. 3, není založena skutečným a nebo potenciálním deformováním vůle voličů (ti své hlasy odevzdali), nýbrž pochybením okrskové volební komise.

V souvislosti s tím soud odkazuje na nálezy Ústavního soudu sp.zn. Pl.ÚS 30/95 na článek 21 odst. 4 Listiny, z něhož lze dovodit právo zvoleného kandidáta na nerušený výkon funkce pro stanovené časové období, rozhodnutí voličů jako suveréna může tudíž soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát. S ohledem na pravidla uvedená ve shora uvedených ústavních nálezech je volební soudnictví z pohledu ústavního založeno na příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru a zároveň na vyvratitelné domněnce, dle níž volební výsledek odpovídá vůli voličů. Z těchto pravidel plyne kromě jiného i významný důsledek pro vztah vyslovení neplatnosti hlasování, voleb, případně volby kandidáta a opakování voleb. Z těchto důvodů každé vyslovení neplatnosti nemusí mít za následek opakování voleb.

Podle § 45 odst. 1 volebního zákona ČSÚ ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování předaných podle § 43 okrskovými volebními komisemi zjistí, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Dále zjistí celkový počet platných hlasů pro všechny kandidátní listiny a která z kandidátních listin získala méně než 5 % z celkového počtu platných hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejích kandidátů, nejvýše však voleným počtem členů zastupitelstva; k takovýmto kandidátním listinám a hlasům pro ně odevzdaným se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů již nepřihlíží. Zjistí-li Český statistický úřad, že do dalšího zjišťování výsledků voleb nepostupují alespoň 2 kandidátní listiny, snižuje se hranice 5 % postupně vždy o 1 % až do splnění uvedené podmínky. Dále zjistí, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popřípadě celkový počet přidělených mandátů bude v rámci celé obce větší než 5. Nebude-li uvedená podmínka splněna, snižuje dále procentní hranici postupně vždy o další procento až do splnění i této druhé podmínky. Byla-li pro volby do příslušného zastupitelstva podána 1 kandidátní listina, k hranici 5 % se nepřihlíží. Poté dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině. Podle odst. 2 téhož ustanovení podíly vypočítané způsobem uvedeným v odstavci 1 seřadí Český statistický úřad podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát. V případě rovnosti podílu je rozhodující celkový počet hlasů, který získala kandidátní listina, a je-li i tento stejný, rozhodne los.

Z provedenímu dokazování vyplynulo, že došlo nejenom k rovnosti podílů, ale také ke stejnému počtu hlasů u volební strany č. 6 a volební strany č. 8. Nastala tak situace předvídaná v § 45 odst. 2 in fine volebního zákona, kterou zákon ukládá řešit losem.

Za těchto skutkových a právních okolností musel soud zvážit další postup.

Při úvahách vyšel jednak z výše citovaného § 45 odst. 2 volebního zákona a dále z právní úpravy volebního soudnictví obsažené v § 59 a § 60 volebního zákona a v § 89 a § 90 s.

ř. s. Z ní vyplývá, že soudy jsou nadány pravomocí přezkoumávat regulérnost voleb ve všech stádiích volebního procesu od registrace kandidátních listin, přes hlasování ve volbách, až po vyhlášení výsledků voleb, a že jsou současně povolány k napravování volebních vad či pochybení prohlášením hlasování, voleb anebo volby kandidáta za neplatné. Soudní přezkum volebního procesu je prováděn zpětně, tedy poté, kdy volební orgány a spolu s nimi také příslušné orgány ukončily svoji činnost. Na základě uvedeného dospěl soud k závěru, že povinnost losovat uložená jinak (v rámci volebního procesu) volebním zákonem (§ 45 odst. 2 in fine) ČSÚ, přechází, je-li u soudu napadena platnost voleb nebo volby kandidáta, na soud.

Soud proto ve věci nařídil na 12. 11. 2010 jednání za účelem losování o mandátu.

Jednání byli přítomni, vyjma omluvené odpůrkyně sub. 5, všichni účastníci řízení. Navrhovatel setrval na návrhu z důvodů v něm předestřených. Odpůrci odkázali na svá písemná podání. Poté byl konstatován dosavadní obsah spisu a proveden důkaz stanoviskem ČSÚ a písemným sdělením člena okrskové volební komise J. K.. M. Š. se dotázal, zda by bylo možné, aby svůj mandát přenechal navrhovateli. Soudem byl poučen o zákonné úpravě a nemožnosti takto postupovat. Následně byly účastníkům vysvětleny důvody losování. Přítomní účastníci řízení, zejména kandidáti R. B. a M. Š., byli informováni o pravidlech a způsobu losování o mandátu. Bylo stanoveno, že k losování budou použity červený a bílý losovací předmět (hrací plastový kužel), které budou vloženy do losovacího zařízení (sáčku). Zvoleným kandidátem do zastupitelstva obce K. se stane ten z kandidátů, jehož barva losovacího předmětu bude vylosována. Kandidáti se sami nedohodli na barevném rozlišení. Losování barvy proto proběhlo ještě před vlastním losováním o mandátu. Soudní osoba, vedoucí kanceláře správního úseku Krajského soudu v Praze, vylosovala pro navrhovatele červenou barvu; bílá barva losovacího předmětu tak logicky připadla M. Š.. Poté bylo přistoupeno k vlastnímu losování o mandátu. Soudní osoba vylosovala bílý losovací předmět.

Na základě výsledku losování rozhodl soud pod bodem I. výroku tohoto usnesení o tom, že zvoleným kandidátem do zastupitelstva obce K. je M. Š.. Pro nadbytečnost nerozhodoval o zamítnutí návrhu, neboť věcně rozhodl o tom, kdo se losem stal zastupitelem obce.

Soud s ohledem na zákonnou úpravu voleb, a to zejména § 42, § 43, § 45, § 46, § 47 a § 7 zákona č. 491/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, uložil okrskové volební komisi provést opravu zápisu o průběhu a výsledku hlasování do zastupitelstva obce, jakož i Českému statistickému úřadu provést opravu zápisů o výsledcích voleb do zastupitelstva obce nejenom v souvislosti s opravou, ale také v souvislosti s výsledkem losování, které proběhlo při jednání soudu dne 12. 11. 2010 a dále registračnímu úřadu vyhlásit výsledek voleb do zastupitelstva obce podle ustanovení § 47 zákona o volbách. Rovněž bylo třeba s ohledem na zákonnou úpravu voleb uložit povinnost také Státní volební komisi ve smyslu ustanovení § 7 odst. 2 písm. c) volebního zákona, která vyhláší a uveřejňuje celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí. Při uložení této povinnosti příslušným volebním orgánům vycházel soud ze skutečnosti, že rozhodnutí soudu musí zahrnovat i určení povinnosti volebním orgánům konstatované relevantní volební vady opravit, neboť pouhé vyslovení neplatnosti volby kandidáta by zakládalo právní nejistotu, kdy by nebylo zřejmé, jak má být příslušnými volebními orgány postupováno.

Náhrada nákladů řízení nebyla žádnému z účastníků přiznána, neboť dle § 93 odst. 4 s.ř.s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení ve věcech volebních.

Usnesení bude doručeno účastníkům řízení a vyvěšeno na úřední desce soudu; právní moci nabývá dnem vyvěšení (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné. Ve věcech volebních je podle § 104 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost nepřípustná.

V Praze dne 12. listopadu 2010

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Nešporová